

tárgyilagosan referál. Kemény Ferencz eddig is nagy tevékenységet fejtett ki úgy ebben az irányban, mint megfordítva: a külföldi iskolai mozgalmaknak itthon való ismertetésével. A vállalat tehát hivatott kezekben van.

A megjelent első füzet jól van szerkesztve. Változatos tartalomjegyzéke a következő rovatokat öleli föl: Általános, Népoktatás, Középiskolák, Főiskolák, Szakoktatás, Főváros, Vegyesek, Irodalom. A nagyobb részt németül s kis részben francziául írt közlemények címei: Élet és iskola (Wlassics miniszter képviselői programbeszédét ismerteti), Szabad Egyetem, Kisdedovók, A tanítóképzők rendtartása, Népiskolai és ifjúsági könyvtárak, Szüneti tanfolyamok, A felsőbb leányiskolák új tanterve, Középiskoláink új tanterve, Főiskoláink évmegnyitó ünnepélyei, Az orvosi szigorlatok új rendje, Siketnémák és fogyatékos beszédűek oktatása, Női kereskedelmi tanfolyamok, A főváros népoktatása, a minisztertől kiadott L'Enseignement en Hongrie ismertetése; ezeken kívül minden rovatban kisebb közlemények, a Vegyesek rovatában pedig a többi rovatba be nem sorolható közlemények.

Magyar remekírók. A magyar irodalom főművei.

Ezen a címen egy igazán hatalmas, nagy kulturális jelentőségű tervet valósít meg a Franklin-Társulat: mindazt a mi a magyar szépirodalomban örökbecsű, a mi a nemzeti kulturának már integrans alkotórészévé vált, a legkiválóbb szakértők kiválogatása és rendezése szerint egyetlen vállalatban könnyen megszerezhető közkincsévé tenni a közönségnek.

A kiadó társulat az alábbi prospectusban írja körül a tervezetet.

A «Magyar Remekírók» magyar nemzeti irodalmunk egyik legnagyobb és legterjedelmesebb vállalata lesz, mert 55 testes kötetre fog terjedni.

De nemcsak egyik legnagyobb vállalata lesz nemzeti irodalmunknak, hanem egyúttal a legértékesebb is, mert mi lehetne becsesebb egy nemzet irodalmában, mint szellemi nagyjainak, remek és jeles íróinak munkái összegyűjtve, gonddal, szakértelemmel, egyöntetűen a nemzet legszelesebb rétegei számára.

A mivel nemzetek régóta birtokában vannak remekíróik ily gyűjteményeinek. Ott is a legbecsesebb nemzeti kincsnek tekintik, a mely megmaradt az apákról, megmarad az unokákra; a mely átöröklődik nemzedékről nemzedékre, folyvást gyarapodva, mindig gazdagabban. A hol az emberi szellem nagy alkotásai: a művészetek emlékei, gazdag gyűjteményekben jelölik a mivelődésnek azt a fényes útját, melyet e nemzetek megtettek, ott is a *költészet*,

a szónoklat, a gondolkodás nagy emlékeit becsülik legmagasabbra; ott is ezek az emlékek fogják túl élni az ércz és a kő emlékeit, mert az emberi szellem örökkévalóságának a hirdetői.

De a magyar nemzetnek még nagyobb becsben kell tartania remek és jeles íróit. A magyar szellem nagy alkotásairól művészi emlék nagyon kevés maradt ránk; annál inkább megbecsülendő az irodalmi alkotásokban reánk hagyott örökség. És ez az örökség gyarapodik napról-napra, a szellemnek, a szépnek kincsei egyre halmozódnak; minden nemzedék újakat hord a régiekhez.

Ezeket a kincseket összegyűjtve a közönségnek minél szélesebb köreibbe juttatni czélja a Magyar Remekírók nagy vállalatának is ebben munkálkodott a Franklin-Társulat már huzamosb idő óta.

Nehéz vállalkozás volt e gyűjtemény létrehozatala. Nehéz már csak azért is, mert a magyar remekírók munkái természet-szerűleg szét voltak szórva különféle kiadóknál. Kiadói jogaikat tehát meg kellett szerezni. Ez maga sok évi munka volt. De a terv kivitele parancsolóan követelte a végrehajtást s így először is Vörösmarty, Tompa, Garay műveinek kiadói joga szereztetett meg, ezt követte a Bajza- és Czuczoré, majd a Szigligetié és Kemény Zsigmondé, utánuk Vajda János elhunytával ennek művei, s kévéssel utánuk Arany László munkái kerültek a Franklin-Társulat kiadói tulajdonába. A mult század utolsó évében végre alkalom nyílt nemzeti költészetünk nagymestere Arany János munkái kiadói jogának megszerzésére. A Franklin-Társulat ezt is magához váltotta s most már komolyan gondolhatott terve megvalósítására.

Két főszempont volt irányadó ennél. Egyfelől a «Magyar Remekírók» gyűjteményének magában kell foglalnia mindazt, a mit nagy költőink becseset teremtettek, másfelől ügyelni kellett arra, hogy költőinknek oly kiadása legyen, a mely minden magyar családban valóságos «házi kincstár» legyen, a mit nem csupán szobadisznak szereznek be, hanem olvasnak is. Ez pedig csak úgy érhető el, ha a «Magyar Remekírók» gyűjteménye fölveszi mindazt, a mi valóban «remek» vagy kiváló, de mellőzi, a mi másodvagy harmadrangú s inkább a kutató tudóst érdekli, mint a nemes olvasmányt kereső közönséget. Ily módon, mindig csak a javát adva, 55 kötetbe volt szorítható a gazdag anyag, holott mindent fölvéve, gyűjteményünk a kétszeresnél is nagyobb terjedelmű lett volna. Ez által elérhető, hogy ez a könyvtár nem súlyed lakásdiszitó tárgygyá, hanem az lesz, a minek lennie kell, a magyar család szellemi kincsháza; de elérhető az is, hogy beszerzése nem ró túlságos áldozatokat arra, a ki birni akarja.

Igy azonban, a midőn egyfelől a maradandó értéküre szorítkozik, másfelől ezt olcsó áron nyújtja, vállalatunk azzá lett, a mire a magyar közönségnek igen nagy szüksége van.

A Magyar Remekírók könyvtára közleni fogja:

I. A régibb írók legjelesebb műveit:

Balassa Bálint műveit és Zrinyi Miklós Szigeti veszedelmét	1	kötetben.
Gyöngyösi István műveiből	1	kötetben.
Pázmán Péter műveiből	1	"
Mikes Kelemen Törökországi Leveleit	1	kötetben.
Gvadányi J., és Fazekas Mihály műveiből	1	kötetben.

II. Az újabbkori irodalom íróit:

Kazinczy Ferencz műveiből	1	kötetben.
Csokonai V. Mihály műveiből	1	"
Berzsenyi és Kármán műveiből	1	"
Kisfaludy Sándor műveiből	2	"
Kisfaludy Károly	2	"
Katona József «Bánk bán»-ját és Teleki László «Kegyenc»-ét	1	kötetben.
Kölcsey Ferencz műveiből	1	kötetben.
Czuczor Gergely	1	"
Bajza József	1	"
Garay János	1	"
Szigligeti Ede	2	"
Kemény Zsigmond	1	"
Eötvös József báró	2	"
Vörösmarty műveit	6	"
Arany János	6	"
Petőfi Sándor	4	"
Tompai Mihály	4	"
Madách Imre műveiből	1	kötetben.

III. Nagy államférfiaink és szónokaink remekeit:

Széchenyi István gr. műveiből	2	kötetben.
Kossuth Lajos műveiből	1	"
Deák Ferencz műveiből	2	"

IV. A legújabb kor elhunyt költőit:

Csiky Gergely műveiből	1	kötetben.
Arany László	1	"
Vajda János	1	"
Reviczky Gyula	1	"

V. A magyar népköltészet remekeit:

Népies lyrát	1	kötetben.
Népballadákat	1	"
Kurucz-költészetet	1	"

Ime ez lesz a Magyar Remekírók tartalma.

De nemcsak tartalom dolgában lesz kiváló a Magyar Remekírók könyvtára. A mi ezt a könyvtárt különösen magasabb színvonalra emeli, az az egyes írók szövegének teljes szabátossága, megbízhatósága. Remekíróink, költőink műveinek szövege az idő folyamán gyakran megromlott; javító szándékkal avatatlan kezek rontottak is rajta. Ez okból a kiadónak gondoskodni kellett róla, hogy a szövegek leghivatottabbjaink által vétessenek kritikai revízió alá. Bizonyára rendkívül fontos föladat, melynek helyes megoldása attól függött, kiket választ meg erre a célra a kiadó. A Franklin-Társulat úgy intézkedett, hogy a Magyar Remekírók gyűjteményébe fölvelt írókat sajtó alá oly írók fogják rendezni, és az illető író életét és munkáinak jellemzését tartalmazó bevezetéssel ellátni, a kik eddig is szeretettel foglalkoztak velük, vagy hivatásszerű tanulmányuk tárgyává tették azokat s így legalkalmasabbak arra, hogy az egyes írók művei elé rövid, de magvas bevezetést írjanak, mely az elhunyt író életének vázlatát és munkáinak æsthétikai s irodalomtörténeti méltatását tartalmazza.

Ez értelemben sajtó alá rendezi és bevezetéssel ellátja:

Alexander Bernát: Madách Imre munkáit.

Angyal Dávid: Kölcsey Ferencz műveit.

Bádics Ferencz: Gyöngyösi István és Bajza József munkáit.

Bánóczy József: Csokonai V. Mihály és Kisfaludy Károly munkáit.

Bayer József: Szigligeti Ede műveit.

Beóthy Zsolt: Petőfi Sándor és Kármán József munkáit.

Berzeviczy Albert: gr. Széchenyi István műveit.

Endrődi Sándor: Vajda János munkáit.

Erdélyi Pál: A kurucz-költészetet.

Erődi Béla: Mikes Kelemen Törökországi Leveleit.

Ferenczi Zoltán: Garay János munkáit.

Fraknói Vilmos: Pázmány Péter munkáit.

Gyulai Pál: Vörösmarty Mihály, Kemény Zsigmond munkáit, valamint két kötet népköltészetet.

Heinrich Gusztáv: Berzsenyi Dániel és Kisfaludy Sándor munkáit.

Koroda Pál: Reviczky Gyula munkáit.

Kossuth Ferencz: Kossuth Lajos munkáit.

Kozma Andor: Arany László költeményeit.

Lévay József: Tompa Mihály műveit.

Négyesy László: Fazekas és Gvadányi műveit.

Rákosi Jenő: Katona «Bánk bán»-ját és Teleki «Kegyencz»-ét.

Riedl Frigyes: Arany János munkáit.

Széchy Károly: Balassa Bálint költeményeit és a Zrínyiaszt.

Szell Kálmán: Deák Ferencz munkáit.

Váczy János: Kazinczy Ferencz műveit.

Vadnai Károly: Csiky Gergely műveit.

Vojnovich Géza: báró Eötvös József műveit.

Zoltvány Irén: Czuczor Gergely műveit.

A Magyar Remekírók külső alakja méltó akar lenni az egész vállalat belső becséhez. Egyfelől szép, diszes külsejével, a mennyiben az alakja tetszetős, elegáns nyolezadrét, a betűi pedig külön e célra készültek s ezúttal először jönnek magyar irodalmi munkánál használatba. Éles metszésűek, a szemnek kellemes formájúak, a mely nem erőlteti meg s nem rontja azokat. Másfelől számolni kellett azzal is, hogy a «Magyar Remekírók» gyűjteménye első sorban családi könyvtár akar lenni; kézbe való, olvasásra szánt kötetek. A ki megveszi, nem annyira dúsan aranyozott czifraszobadiszitést keres benne, hanem komolyabb czélt tart szeme előtt, forgatni is akarja ő is, az övéi is. Ezért, minden diszessége mellett a kiadás nem a külső pompára, hanem inkább a czélirányosságra helyez súlyt. Papírja ennélfogva kiváló minőségű famentes simított, de nem túlságosan fénylő, hogy ne kápráztassa a szemet.

A Magyar Remekírók gyűjteménye átlag 20 ivre vagyis 320 lapra terjedő 55 kötetben lesz teljes; egész terjedelme tehát körülbelül 1100 iv vagyis 17600 lap lesz. Ez az 55 testes kötet tehát magában már beválik tekintélyes könyvtárnak s minden esetre legalkalmasabb arra, hogy egy családi könyvtár alapja, gerince legyen.

A Magyar Remekírók könyvtárának kötése első sorban azoknak az igényeknek akar megfelelni, a melyeket az ilyen családi könyvtár iránt támasztani kell. A kötés tehát egész angol vászonkötés lesz, diszes, de egyúttal tartós és nem túlfínnyás; mert a Magyar Remekírók könyvtára arra való, hogy a magyar közönség annak köteteit, — nagyjaink szellemi munkájának legjavát, — sűrűen forgassa, olvassa. élvezettel használja. Ennek a czélnek nem felelne meg az olyan czifra, kényes kötés, a melyen a párszori használat ott hagyja a nyomát; ide olyan kötés kell, a melynek anyaga tartós, fűzése erős, de külseje azért választékos ízlésű legyen, a mely nemes, de előkelő egyszerűségében találja meg czélirányos csinoságát, szépségét. Tartózkodunk a túlságos aranyozástól és minden fölösleges czikornyától, mely nem ide való s a melyről a mai fejlett könyvkötészeti műipar amúgy is lemondott már. Am azért ez az 55 kötet, ha ott fog sorakozni a magyar család könyves polczán, nemes egyszerűségében méltó díszre lesz minden lakásnak.

A Magyar Remekírók könyvtára 5 kötetes sorozatokban fél-évenként fog megjelenni, — az első sorozat az 1902. év elején, azon túl minden november és április havában egy-egy további 5 kötetes sorozat.

Az egész, 55 kötetes nagy munka **bolti ára 220 korona** lesz, a mely összeg azonban nem egyszerre fizetendő, hanem könnyen törleszthető apró havi részletekben. Így lehetővé válik, hogy ez a nagy nemzeti érdekű vállalat, a mely megérdemli, hogy

a gazdag és a szerényebb vagyonságú egyaránt bírja, könnyen legyen beszerezhető mindnyájunk által.

A ki a művet legott megindulásakor rendeli meg, csekély *három koronás* havi részletekben törlesztheti. Későbbi megrendeléseknél a havi részletek arányosan emelkednek. Ezért ajánlatos a megrendelést azonnal megtenni.

Vajha ez a nagy mű, mely nemzeti irodalmunknak egyik legkimagaslóbb jelensége fog maradni hosszú időn át, utat találna a közönség legszélesebb rétegeibe, hogy betölthesse azt a nagy hivatást, mely reá várakozik: a magyar szellem legszebb gyöngeit közkinccsé tenni palotában és kunyhóban egyaránt.

VEGYESEK.

— **A Magyar Pædagogia 100-dik füzetét** adjuk a mostaniban t. olvasóinknak. Tíz év még nem hosszú idő egy folyóirat életében, de mindenestre több már a kezdetnél, az már helyfoglalás. Történtek azelőtt is kísérletek egy általános érdekű pædagogiai folyóirat létesítésére, még pedig a szerkesztők és munkatársak részéről derekas kísérletek; de abban az időben nem volt még olyan nagyszámú olvasóközönségük, hogy fenmaradásukat biztosíthatta volna. De magát az ügyet nem ejtették el a kezdeményezők és hogy a kisebb körben meglevő pædagogiai érdeklődést szélesebb körökre terjeszthessék, megalakították a M. Pæd. Társaságot, hogy abban és annak lapja körül az általános pædagogia s a nemzeti nevelés összessége iránt érdeklődő elemek találkozhassanak, munkásságukra tér nyiljék s érdeklődésüknek táplálék adassék. Hogy az alakulás megérte az első tíz esztendejét, hogy ez alatt bár lassan, de folytonosan erősödött írói kara és olvasó közönsége s hogy ezekre támaszkodva most már biztosan lehet remélni a további életet és fejlődést, ebben látjuk a 100-dik füzet jelentőségét s örvendünk neki a tért foglaló pædagogiai tudomány érdekében. Ez alkalmából fölkeresték közleményeikkel a folyóiratot a Társaság alapítója és kezdet óta elnöke és irányító szelleme, továbbá a folyóirat volt szerkesztői, a kik a nehéz, de szükséges munkának terheit leginkább viselték. Kérjük munkatársainkat és olvasóinkat, a kik megértették, hogy a már kifejlett magyar irodalomban ez a terület sem maradhat mivelés nélkül, hogy a jövőben is legyenek mellettünk buzgó támogatással, biztatást merítve abból a tudatból, hogy a kezdet nehézségeit már leküzdött s egy évtizeden át bevált vállalat támogatásában jóakaró közreműködésük nem lesz sikertelen.